

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Zbornica kmetijskih
in živilskih podjetij

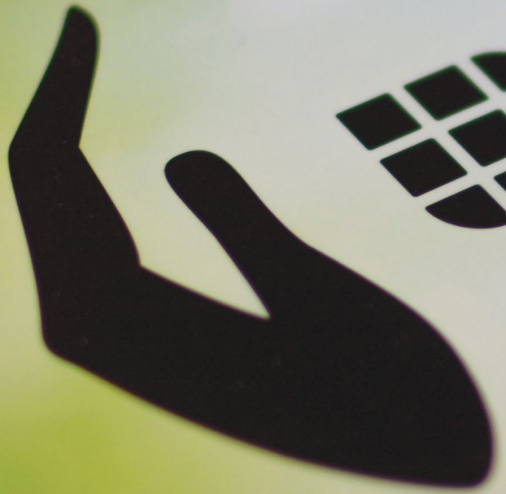
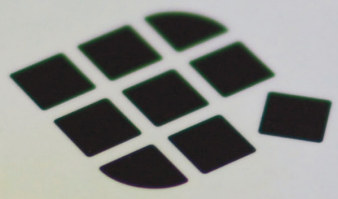
URESNIČEVANJE ZAVEZ ODGOVORNOSTI

ZAVEZA ODGOVORNOSTI

ZAVEZA ODGOVORNOSTI

ZAVEZA ODGOVORNOSTI

TI

ZA

EZA OD

V

ODGOVORNOSTI

ZAVEZA ODGOVORNOSTI

KAZALO VSEBINE

Uvodna beseda	1
(Za)Kaj so zaveze odgovornosti?	3
Zaveze odgovornosti v praksi	5
Zaveze odgovornosti sektorja brezalkoholnih pijač	7
Zaveze odgovornosti sektorja mlekarstva	13
Zaveze odgovornosti sektorja pekarstva	17
Odrz pomembnosti sodelovanja	21
Zaveze (odgovornosti) prihodnosti	22

UVODNA BESEDA

»Kot predsedujoči Odboru za spremljanje, usmerjanje razvoja in informiranje o živilih izboljšane sestave želim poudariti in izpostaviti pomembnost samoiniciative, ki se izkazuje v projektu Zaveza odgovornosti. Odgovornost in pripravljenost podjetij se ne izkazuje samo v teoriji, ampak se izkazuje v praksi, torej na trgu, kjer z budnim očesom spremljamo rezultate podjetij podpisnikov. Kot predstavnik resornega ministrstva, odgovornega za hrano, pa se zavedam, da je takšen projekt bistvenega pomena tudi za razvoj in konkurenčnost živilskopredelovalne industrije. Trendi na področju povpraševanja po hrani se zelo dinamično spreminjajo. Priča smo hitremu razvoju panoge na globalni ravni in zato je še kako pomembno, da smo kot industrija odzivni tudi na domačem trgu. Država ima jasne strateške cilje, ki jih je potrebno v obdobju 2015-2025 doseči, to pa bo možno zgolj s sodelovanjem vseh deležnikov in njihovim transparentnim delovanjem. S ponosom podpiram naš sektor, saj je zavedanje o pomenu tovrstnih aktivnosti in samoregulative med kmetijskimi in živilskimi podjetji vse večje, zato je potrebno pogumno in z optimizmom stopati naprej.«

dr. Bojan Pahor,
direktor Direktorata za hrano in ribištvo pri
Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

»Na trgu je vse več izdelkov, ki so razviti v skladu s trendi na področju prehrane in povpraševanjem potrošnika po hrani, hkrati pa tudi v skladu z nacionalno strategijo Republike Slovenije s področja prehranske politike. Na GZS-Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij, ki usmerja aktivnosti sektorjev živilskopredelovalne industrije na tem področju, s ponosom ugotavljam, da so prizadevanja, naklonjenost in tudi potrebe podjetij po tovrstnih aktivnostih vse večja. Vsakdo želi doprinesti k skupnim ciljem. S svojimi člani stremimo k temu, da zadostimo strateškim ciljem države na področju prehranske politike, ob tem pa neumorno spodbujamo podjetja, da velik del svojih aktivnosti usmerjajo v razvoj novih, pa tudi v preoblikovanje sestave obstoječih izdelkov. Da gredo podjetja v pravo smer, lahko kot potrošniki vidimo na policah trgovin, saj se je ponudba izdelkov izboljšane sestave v zadnjih letih bistveno povečala. Želim poudariti, da slovenski proizvajalci potrošniku s polno odgovornostjo ponujajo varna in kakovostna živila, ki pa imajo realno vrednost šele takrat, ko potrošnik po njih poseže in jih vključi v svojo vsakodnevno prehrano. Slednja mora biti vedno znova uravnotežena in raznovrstna.«

dr. Tatjana Zagorc,
direktorica GZS-Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij

(ZA)KAJ SO ZAVEZE ODGOVORNOSTI?

Zaveza. Odgovornost.

Ker šteje vsak izdelek. Ker šteje vsaka aktivnost.

Ker je pomemben vsak deležnik.

Ko smo kot GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij pred leti s svojimi člani pogumno pristopili k projektu Zaveza odgovornosti, se niti sami nismo zavedali razsežnosti in pozitivnega vpliva, ki ga takšna samoiniciativa lahko ima. Živilskopredelovalna industrija je hotela dokazati, da ni vedno na nasprotnem bregu, ko govorimo o področju prehrane in da lahko veliko doprinese k izboljšanju sestave živilskih izdelkov in k dolgoročnim spremembam prehranjevalnih navad prebivalcev Slovenije.

Pomen oznak na živilih

Živilskopredelovalna industrija si prizadeva, da bi potrošniku ponujala širok spekter različnih izdelkov in mu zagotovila vse potrebne informacije o živilih. Podjetja, ki so pristopila k projektu Zaveza odgovornosti, razvijajo izdelke z manj sladkorja, manj soli, z več polnozrnatimi sestavinami. Pa ne samo, da razvijajo nove izdelke, tudi obstoječim blagovnim znamkam izboljšujejo sestavo. Na trgu je večina takšnih izdelkov tudi dodatno označenih z informacijami o njihovi energijski in/ali hranilni sestavi že na prednji strani embalaže, vsebnosti posameznih hranil pa so razvidne iz tabele hranilne vrednosti.

Vodilna na tem področju so podjetja iz sektorja brezalkoholnih pijač, mlekarstva in pekarstva. Tako lahko danes na slovenskem trgu najdemo in ponujamo potrošniku številne manj sladke, nizko ali brez energijske različice brezalkoholnih pijač. Prav tako je očitna bolj pestra ponudba mlečnih izdelkov z manj dodanega sladkorja. Pričakujemo, da bo v bodoče kruh na slovenskem trgu manj slan. Razširila pa se bo ponudba polnozrnatih izdelkov, kruha, pekovskih izdelkov in izdelkov iz kategorij, kjer je smiselno preko dodajanja polnozrnatih sestavin povečati vsebnost prehranske vlaknine.

Zaveze odgovornosti odražajo prepričanje živilskopredelovalne industrije, da je dobro informiran potrošnik sposoben izbrati sebi najbolj primerno živilo glede na lasten življenjski slog. Vsak od nas si prizadeva uravnoteženo se prehranjevati, izbirati med pestro in raznoliko ponudbo živil na trgu in skrbeti za svoje zdravje.

Katalog živil izboljšane sestave

Z namenom informiranja potrošnikov o živilih izboljšane sestave je že drugo leto zapored pripravljen Katalog živil izboljšane sestave. Slednji zajema aktualen nabor živil izboljšane hranilne sestave (manj sladkorja, soli, maščob in/ali več prehranskih vlaknin, vitaminov in mineralov) iz različnih kategorij. Ta živila so na slovenskem trgu že prisotna in tako na voljo potrošnikom.

ZAVEZE ODGOVORNOSTI V PRAKSI

2015

Podpis zavez odgovornosti sektorja brezalkoholnih pijač

2016

Priprava zavez odgovornosti sektorja mlekarstva

2017

Podpis zavez odgovornosti sektorja mlekarstva

ZANIMIVOST

Slovenska živilskopredelovalna industrija je vsako leto vpeta v več aktivnosti/projektov/programov s področja prehrane.

Aktivna komunikacija (spletna stran, Facebook, spletno glasilo Zaveznik)

Aktivna promocija na dogodkih

16. december:
predstavitve poročila
o stanju sektorja
brezalkoholnih pijač

20. december:
predstavitve poročila
o napredku sektorja
brezalkoholnih pijač

2018

2019

2020

Implementacija zavez odgovornosti sektorja brezalkoholnih pijač

Implementacija zavez odgovornosti sektorja mlekarstva

Priprava zavez odgovornosti sektorja pekarstva

Podpis zavez odgovornosti sektorja pekarstva

Implementacija zavez odgovornosti sektorja pekarstva

Spodbujanje razvoja živil izboljšane sestave (PREŽIVI)

Katalog živil izboljšane sestave (25 podjetij, 143 izdelkov)

Promocijska kampanja izdelkov ugodne prehranske sestave pri slovenskem potrošniku (Odloči se ZA)

Katalog živil izboljšane sestave (32 podjetij, 130 izdelkov)

Več živil ugodnejše prehranske sestave v javnih zavodih (Več ugodnejših)

Vzpostavljanje partnerstev (Slovenija, Romunija, BiH) za povečanje uživanja polnozrnatih izdelkov (WholeUGrain)

18. december:
predstavitve poročila
»Projekt zaveza
odgovornosti v praksi«

16. december:
Prehranski forum
»Živilska industrija miga -
migaj z nami tudi ti!«

ZAVEZE ODGOVORNOSTI SEKTORJA BREZALKOHOLNIH PIJAČ

Prvi sektor v Sloveniji, ki se je prostovoljno zavezal k večji odgovornosti do potrošnika, je sektor brezalkoholnih pijač. Zaveze so bile podpisane leta 2015, zato v letu 2020 obeležujemo že pet let njihovega uresničevanja. Zaveze, ki si jih je zadalo 10 podpisnikov iz tega sektorja, so v skladu s cilji, ki si jih je evropsko združenje proizvajalcev brezalkoholnih pijač UNESDA zadalo na evropski ravni.

ZANIMIVOST

Pregled pojavljanja oglašnih sporočil za brezalkoholne pijače v času programskih vsebin, namenjenih otrokom in v času, ko gledanost otrok predstavlja več kot 35 % gledalcev, vsako leto izvede neodvisni Inštitut za raziskovanje trga in medijev Mediana d.o.o.

»Odgovornost do okolja, v katerem sobivamo, tudi v poslovnem svetu stopa vse bolj v ospredje. Vsi člani Združenja industrije pijač se zavedamo, da je prav vzajemni, trajnostni odnos do potrošnikov in narave eden ključnih dejavnikov, ki bo v naslednjih letih oblikoval našo prihodnost ter nenazadnje odločal o našem poslovnem obstoju. Zato me veseli, da smo podpisali Zaveze odgovornosti, ki jih spoštujemo, podpiramo in dosledno izvajamo – tako na nivoju industrije, kot v posameznih podjetjih. Ponosni smo, da je trajnostno delovanje že postalo del našega vsakodnevnega razmišljanja in načrtovanja razvoja. To je namreč pomembna zaveza in obljublja bodočim generacijam – lepšo prihodnost.«

Marián Šefčovič,
predsednik Združenja industrije pijač (ZIP) pri
GZS-Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij

Velika večina proizvajalcev brezalkoholnih pijač ne oglašuje otrokom, mlajšim od 12 let (na televiziji, v tisku, kinematografih in na spletnih straneh, namenjenih otrokom).

Proizvajalci brezalkoholnih pijač skušajo spoštovati nekomercialni značaj šol in s tem ne spodbujajo oglaševanja in ponudbe brezalkoholnih pijač v osnovnih in srednjih šolah.

Proizvajalci brezalkoholnih pijač se že vrsto let trudijo informirati potrošnika o energijski vrednosti svojih izdelkov preko oznak na embalaži - tudi na prednji strani embalaže.

Proizvajalci brezalkoholnih pijač se trudijo ponujati potrošniku čim širšo ponudbo različnih pijač, predvsem pijač z znižano energijsko vrednostjo ali brez nje ter z manj ali brez dodanega sladkorja.

Proizvajalci brezalkoholnih pijač verjamejo, da je za zdravje ljudi ključnega pomena ravnotežje med energijskim vnosom in porabo. Večina proizvajalcev brezalkoholnih pijač tako že vrsto let podpira dogodke, katerih cilj je spodbujanje zdravega življenjskega sloga slovenskega prebivalstva.

Podpisniki zavez odgovornosti

ATLANTIC
GRUPA

Coca-Cola HBC
Slovenija

Costella

dana

nektar
natura

 Radenska
ADRIATIC

FRUPI
Since 1962

vipi

DOSEŽKI PODPISNIKOV

2015: Podpis zavez odgovornosti sektorja brezalkoholnih pijač

CILJI PODPISNIKOV

BREZ OGLAŠEVANJA OTROKOM, MLAJŠIM OD 12 LET

Ne več kot 5 % oglasov v času televizijskih programov, kjer otroci pod 12 let predstavljajo nad 35 % gledalcev.

Izhodiščno stanje (2015)

96 %

skladnost oglasov¹

0,2 %

oglasov med programskimi vsebinami za otroke in mladostnike

97-98 %

skladnost oglasov^{2*}

Dosežki (2019)

99 %

skladnost oglasov¹

0,2 %

oglasov med programskimi vsebinami za otroke in mladostnike

100 %

skladnost oglasov*

Brez oglasov v tiskanih in kinematografskih medijih ter na spletnih straneh, kjer je ocenjena gledanost otrok nad 35 %.

¹ Pregled pojavljanja oglasov za brezalkoholne pijače na televiziji je izvedel Inštitut za raziskovanje trga in medijev Mediana d.o.o. (podatki so vezani na gledanost otrok in mladostnikov, starih 0-14 let).

² 97 % skladnost oglasov v tiskanih medijih; 98 % skladnost oglasov v kinematografskih medijih in na spletnih straneh.

* Podatki, poročani s strani podpisnikov zavez odgovornosti.

CILJI PODPISNIKOV

Izhodiščno stanje
(2015)

Dosežki
(2019)

ODGOVORNO OBNAŠANJE V ŠOLAH

Brez oglaševalskih sporočil v osnovnih in srednjih šolah.

0 %

oglasnih sporočil
(osnovne šole)³

8 %

oglasnih sporočil
(srednje šole)³

Zaradi izredne situacije
(COVID-19) v šolskem letu
2019/2020 ni bilo mogoče
izvesti pregleda.

JASNO INFORMIRANJE O ENERGIJSKI VREDNOSTI IZDELKOV

Najmanj 60 % izdelkov z informacijo o energijski vrednosti
na prednji strani embalaže do leta 2020.

32 %

izdelkov*

42 %

izdelkov*

Informacija o znižani vsebnosti sladkorja v izdelkih v obliki
prehranskih trditev.

24 %

izdelkov s prehransko trditvijo*

26 %

izdelkov s prehransko trditvijo*

51 %

ima prehransko trditev še
dodatno izpostavljeno na
prednji strani embalaže

77 %

ima prehransko trditev še
dodatno izpostavljeno na
prednji strani embalaže

³ Pregled reprezentativnega vzorca v osnovnih in srednjih šolah je bil izveden v sodelovanju s študenti sanitarnega inženirstva Zdravstvene fakultete UL.

* Podatki, poročani s strani podpisnikov zavez odgovornosti.

CILJI PODPISNIKOV

PONUDBA RAZLIČNIH IZDELKOV

Znižan povprečen energijski iznos brezalkoholnih pijač.⁴

Povečana ponudba in promocija izdelkov različnih prehranskih profilov, predvsem izdelkov z znižano ali brez energijske vrednosti, z manj ali brez dodanega sladkorja.

Izhodiščno stanje*
(2015)

35 kcal/100 ml

41 %
novih izdelkov izboljšane sestave

37 %
novih izdelkov z energijsko vrednostjo nižjo od 34 kcal/100 ml⁵

Dosežki*
(2019)

34 kcal/100 ml

89 %
novih izdelkov izboljšane sestave

60 %
novih izdelkov z energijsko vrednostjo nižjo od 34 kcal/100 ml⁵

SPODBUJANJE ZDRAVEGA ŽIVLJENJSKEGA SLOGA

Promocija zdravega življenjskega sloga širše družbe in svojih zaposlenih.

Podjetja že vrsto let podpirajo in omogočajo izvedbo številnih športnih in rekreacijskih dogodkov, namenjenih spodbujanju gibanja prebivalcev Slovenije (Ljubljanski maraton, Maraton Franja, Planica idr.).

Podjetja so omogočila izvedbo številnih dogodkov in izobraževanj spodbujanja zdravja na delovnem mestu vseh zaposlenih.

⁴ Negazirane pijače, gazirane pijače, pijače za športnike, sadne pijače, energijske pijače, ledeni čaji in ledene kave.

⁵ Povprečna energijska vrednost brezalkoholne pijače je 34 kcal/100 ml.

* Podatki, poročani s strani podpisnikov zavez odgovornosti.

ZAVEZE ODGOVORNOSTI SEKTORJA MLEKARSTVA

Sektor mlekarstva je svoje lastne zaveze podpisal leta 2017. Sedem podpisnikov je družbeno odgovornih pri doseganju zastavljenih ciljev glede razvoja novih mlečnih izdelkov z manj dodanega sladkorja, kakor tudi izboljšanja sestave obstoječim mlečnim izdelkom na trgu v Sloveniji.

ZANIMIVOST

Sektor mlekarstva je sprejel zelo konkreten cilj - do konca leta 2020 v mlečnih izdelkih po opredeljenih kategorijah znižati vsebnost dodanega sladkorja za 10 %.

»Podpis Zaveze odgovornosti je za mlekarski sektor pomenil pomembno obljubo. Obljubo slovenskim potrošnikom, da bomo po svojih močeh prispevali k njihovem bolj zdravemu življenjskemu slogu, pa tudi obljubo drug drugemu, da bomo predstavniki podjetij sektorja mlekarstva med sabo sodelovali v dobrobit družbe. V veselje mi je, da smo v zadnjih dveh letih z ozaveščanjem in zmanjšanjem vsebnosti sladkorja v izbranih kategorijah mlečnih izdelkov na dobri poti k izpolnitvi zadane zaveze. Uresničitev namer iz Zaveze odgovornosti je torej še en dokaz, da s skupnimi močmi lahko tlakujemo pot v bolj zdravo in družbeno odgovorno prihodnost.«

Tomaž Žnidarič,
predsednik Sekcije za mlekarstvo pri
GZS-Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij

Proizvajalci razumejo vlogo, ki jo imajo pri zagotavljanju ponudbe najrazličnejših izdelkov, zato znižujejo vsebnost dodanega sladkorja v svojih izdelkih.

Proizvajalci razvijajo, ponujajo in spodbujajo uživanje različnih mlečnih izdelkov brez ali z znižano vsebnostjo dodanega sladkorja.

IZBOLJŠANJE SESTAVE

ZMANJŠANJE ENERGIJSKEGA IZNOSA

Podpisniki zavez odgovornosti

DOSEŽKI PODPISNIKOV

2017: Podpis zavez odgovornosti sektorja mlekarstva

CILJI PODPISNIKOV

IZBOLJŠANJE SESTAVE

Znižana vsebnost dodanega sladkorja⁶ v mlečnih izdelkih po opredeljenih kategorijah⁷ za 10 % do konca leta 2020.

Izhodiščno stanje*
(2017)

7,0 g/100 g(ml)
je povprečna vsebnost dodanega
sladkorja v mlečnih izdelkih

Dosežki*
(2019)

6,6 g/100 g(ml)
je povprečna vsebnost dodanega
sladkorja v mlečnih izdelkih

ZMANJŠANJE ENERGIJSKEGA IZNOSA

Promocija in ponudba izdelkov različnih prehranskih profilov, predvsem izdelkov z manj ali brez dodanega sladkorja.

29 %
novih izdelkov izboljšane sestave

0 %
z manj ali brez dodanega sladkorja

56 %
novih izdelkov izboljšane sestave

60 %
z manj ali brez dodanega sladkorja

⁶ Kristalni sladkor (saharoza), sadni sladkor (fruktoza), sadni pripravki, fruktozni sirup, glukozno-fruktozni sirup, med idr.

⁷ Mlečni napitki, sadni jogurti, fermentirani mlečni napitki, mlečni deserti, sadna skuta (samo izdelki z dodanim sladkorjem).

* Podatki, poročani s strani podpisnikov zavez odgovornosti.

ZAVEZE ODGOVORNOSTI SEKTORJA PEKARSTVA

V letu 2019 je svoje lastne sektorske zaveze podpisal tudi sektor pekarstva, ki je želel nadgraditi aktivnosti slovenske živilskopredelovalne industrije ter doprinesiti aktivnostim sektorja brezalkoholnih pijač in sektorja mlekarstva na področju zmanjšanja vsebnosti določenih hranil v svojih živilskih izdelkih.

ZANIMIVOST

Za določitev zaveze s področja zmanjšanja vsebnosti dodane soli je bila najprej izvedena vseslovenska potrošniška raziskava sprejemljivosti manj slanega kruha. Raziskava je bila izvedena v sodelovanju z Biotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani in sicer na vzorcu 210 potrošnikov.

»Ponosni smo, da je tudi pekarski sektor lansko leto na svetovni dan hrane naredil pomemben korak naprej in se s podpisom listine Zaveze odgovornosti pridružil pobudi za razvoj živilskopredelovalne panoge v dobrobit naših kupcev. Zavezali smo se, da do leta 2022 zmanjšamo vsebnost dodane soli v kruhu za 5 %, hkrati pa povečamo vsebnost polnozrnatih sestavin v svojih pekovskih izdelkih. Tako slovenski peki izkazujemo svojo zavezo odgovornega odnosa do potrošnika ter predanost ustvarjanju kakovostnih in inovativnih izdelkov, ob hkratnem upoštevanju usmeritev zdrave prehrane. Na ta način tudi sektor pekarstva aktivno pristopa k doseganju strateških ciljev strategije Slovenije na področju prehranske politike.«

Janez Bojc,
predsednik Sekcije za pekarstvo pri
GZS-Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij

ZMANJŠANJE DODANE SOLI

Proizvajalci razvijajo, izboljšujejo sestavo obstoječih izdelkov in iščejo dodatne načine za zmanjšanje vsebnosti dodane soli v kruhu za 5 % do konca leta 2022.

**POVEČANJE VSEBNOSTI
POLNOZRNATIH SESTAVIN**

Proizvajalci povečujejo vsebnost polnozrnatih sestavin v pekovskih izdelkih z namenom širjenja ponudbe polnozrnatih pekovskih izdelkov in pekovskih izdelkov s polnozrnatimi sestavinami.

Podpisniki zavez odgovornosti

IZHODIŠČA PODPISNIKOV

2019: Podpis zavez odgovornosti sektorja pekarstva

CILJI PODPISNIKOV

ZMANJŠANJE DODANE SOLI

Zmanjšana vsebnost dodane soli v kruhu za 5 % do konca leta 2022.

Izhodiščno stanje*
(2019)

1,24 g/100 g
je povprečna vsebnost
dodane soli v kruhu

POVEČANJE VSEBNOSTI POLNOZRNATIH SESTAVIN

Povečana vsebnost polnozrnatih sestavin⁸ v pekovskih izdelkih z namenom širjenja ponudbe polnozrnatih pekovskih izdelkov in pekovskih izdelkov s polnozrnatimi sestavinami.

4 %
polnozrnatih
sestavlin v
pekovskih izdelkih⁹

3 %
polnozrnatih sestavin v
ostalih izdelkih iz žit¹⁰

⁸ Kot polnozrnata sestavina se upošteva vsebnost polnozrnatih moke, zdroba, drobljenca, kalčkov, otrobov in vsebnost kosmičev.

⁹ Kruh, pekovsko pecivo, drugi pekovski izdelki.

¹⁰ Testenine, testo in izdelki iz testa.

* Podatki, poročani s strani podpisnikov zavez odgovornosti.

ODRAZ POMEMBNOСТИ SODELOVANJA

Zaveze odgovornosti so pomemben odraz sodelovanja med živilskopredelovalno industrijo, vladnimi in nevladnimi organizacijami ter drugimi deležniki s področja prehrane. Implementacijo aktivnosti vseh sektorjev, podpisnikov zavez odgovornosti spremlja Odbor za spremljanje, usmerjanje razvoja in informiranje o živilih izboljšane sestave (leta 2016 ustanovljen kot Odbor za spremljanje implementacije zavez odgovornosti). Odbor sestavljajo predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za zdravje, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Nacionalnega inštituta za javno zdravje ter GZS-Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij.

Prehranski forum »Živilska industrija miga - migaj z nami tudi ti!«, Ljubljana, december 2019

Poslanstvo odbora:

- spremljanje aktivnosti živilskopredelovalne industrije na področju razvoja, informiranja in ozaveščanja o živilih izboljšane sestave
- spremljanje napredka implementacije zavez odgovornosti
- potrjevanje poročil o napredku živilskopredelovalne industrije na področju razvoja, informiranja in ozaveščanja o živilih izboljšane sestave
- obveščanje javnosti

ZAVEZE (ODGOVORNOSTI) PRIHODNOSTI

Na to, da aktivnosti podpisnikov zavez odgovornosti na področju razvoja živil izboljšane sestave in informiranja potrošnikov o živilih izboljšane sestave preraščajo na celotno živilskopredelovalno industrijo, nakazujeta tudi programa »Odloči se ZA« in »VEČ ugodnejših živil v javnih zavodih«, lansirana leta 2020 s strani GZS-Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij. Programa, ki bosta trajala do konca leta 2022, sofinancira Ministrstvo za zdravje.

Odloči se ZA

Potrošniki so morda premalo ozaveščeni o pomenu izboljšanja sestave živil, zato tudi redko posegajo po živilih izboljšane hranilne sestave. V okviru aktivnosti programa »Odloči se ZA« jim želimo približati zaveze živilskopredelovalne industrije in aktivnosti na področju izboljšanja sestave živilskih izdelkov. Poudarek je na ozaveščanju in vlogi teh živil v kontekstu raznovrstne prehrane, seznanjanju s ponudbo le-teh na slovenskem trgu ter obenem spodbujanju umeščanja tovrstnih izdelkov v vsakodnevno prehrano.

VEČ ugodnejših

Javni zavodi so veliki porabniki živil in imajo glede na svojo raznolikost specifične zahteve. Skupna jim je želja po zagotovitvi nove ponudbe, ki sledi prehranskim trendom in jo porabniki dobro sprejmejo. V okviru projekta »VEČ ugodnejših« bomo tako nadgradili aplikacijo Katalog živil za javno naročanje s ponudbo živil izboljšane hranilne sestave.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

DOBER TEK
Slovenija

Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025

VEČ
UGODNEJŠIH
ŽIVIL V JAVNIH ZAVODIH

WholeEUGrain

Aktivnosti na področju širjenja ponudbe živil izboljšane sestave potekajo tako na nacionalni kot tudi evropski ravni. Kljub temu, da se prehranjevalne navade (izbor in pogostost uživanja živil, način priprave hrane, pogostost uživanja obrokov) v državah razlikujejo, pa imajo vse države skupen cilj – izboljšati prehranjevalne navade ljudi in tako prispevati k bolj zdravemu življenjskemu slogu.

Za doseg tega cilja je pomembno tudi poznavanje in širjenje dobrih praks drugih držav, ki so se že izkazale za učinkovite pri doseganju sprememb prehranjevalnih navad potrošnikov. Pri tem je potrebno izpostaviti predvsem Dansko, ki je s pomočjo vzpostavitve javno-zasebnega partnerstva uspela povečati uživanje polnozrnatih izdelkov med potrošniki in s tem dvigniti vnos prehranskih vlaknin.

Ker želi Evropska komisija primer dobre prakse Danske razširiti tudi na druge države, je bil leta 2019 za obdobje treh let lansiran evropski projekt WholeEUGrain, v okviru katerega želimo vzpostaviti partnerstvo za povečanje uživanja polnozrnatih izdelkov tudi v sodelujočih državah - to so Romunija, Bosna in Hercegovina ter Slovenija.

Slovenski koordinator projekta je GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij.

JAVNO-ZASEBNO PARTNERSTVO ZA POLNOZRNATE IZDELKE NA LOKALNI/NACIONALNI RAVNI

Deležniki vključeni v partnerstvo za spodbujanje uživanja polnozrnatih izdelkov.

POVEČANA PONUDBA IN PROMOCIJA POLNOZRNATIH IZDELKOV

Razvoj novih polnozrnatih izdelkov in promocija le-teh.

POVEČANO UŽIVANJE POLNOZRNATIH IZDELKOV MED POTROŠNIKI

Povečana ozaveščenost potrošnikov o pozitivnih učinkih uživanja polnozrnatih izdelkov.

POZITIVNI UČINKI

Vnos polnozrnatih sestavin lahko pripomore k preprečevanju kronično nenalezljivih bolezni (srčno-žilne bolezni, diabetes tipa 2, rak in druge).

Več o projektu:

Spletna stran: www.gzs.si/wholeugrain

Facebook: www.facebook.com/wholeugrain2019

LinkedIn: www.linkedin.com/company/wholeugrain

WholeEUGrain (Grant agreement 874482) has received funding from the European Union's 3rd Health Programme.

RECYCLED
Papir izdelan iz
recikliranih materialov
FSC® C123445

Uresničevanje zavez odgovornosti

Uredniški odbor: dr. Petra Medved Djurašinović, Tamara Srdarev, Dea Zavadlav, Maja Oblak

Odgovorna oseba: dr. Tatjana Zagorc

Oblikovanje: Lucija Perovnik

Število izvodov: 150

Izdala in založila: GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij

Ljubljana, 2020

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Zbornica kmetijskih
in živilskih podjetij

GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij
Dimičeva 13, 1504 Ljubljana

zaveza.odgovornosti@gzs.si
www.gzs.si/zaveza-odgovornosti
[www.facebook.com/Zaveza odgovornosti](https://www.facebook.com/Zaveza%20odgovornosti)